

Гупаловська М. Б.

викладач кафедри фінансів

ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Складність, суперечливість і динамізм сучасного розвитку держави потребують прискорення реформування всієї управлінської системи. Контроль є однією з найважливіших функцій державного управління. Саме тому визначення факторів ефективності контролю за формуванням та використанням бюджетних коштів, які призначені для забезпечення вирішення найважливіших державних проблем має вирішальне значення.

Розробка показників, що характеризують ефективність контрольних заходів в цілому, здійснюється багатьма вченими. Тому на сьогодні існує чимало наукових підходів до тлумачення поняття ефективності, проте вона здебільшого розглядається як зіставлення (ефекту) результату і витрат. Разом з тим, у теорії і практиці фінансової науки склались три найбільш поширені підходи до оцінки ефективності управління: інтегральний, рівневий та часовий.

У практиці для розрахунку ефективності контролю застосовуються такі методи, як експертний, розрахунковий і математичної статистики.

На наш погляд, ефективність бюджетного контролю є багатогранною категорією. Вона залежить від соціального, організаційного, економічного ефектів, а також від рівня витрат на проведення контрольних заходів, утримання контролюючих органів, підвищення кваліфікації контролерів тощо.

При обчисленні ефективності бюджетного контролю слід враховувати обсяг коштів на утримання контролюючих органів, обсяг повернутих у бюджет коштів, обсяг коштів, що використані з порушенням чинного законодавства та загальний обсяг бюджетних коштів, що підлягали контролю.

Разом з тим слід враховувати, що ефективність контролю не завжди знаходиться у прямій залежності до обсягів виявлених порушень та обсягів відшкодування коштів, а об'єм виявлених порушень може знижу-

ватися як в результаті підвищення ефективності бюджетного контролю, так і в результаті його послаблення.

Зазначимо, що рівень ефективності контрольної діяльності зумовлений складною взаємодією багатьох чинників – організаційного, технічного, політичного, соціально-психологічного та морально-ідеологічного характеру, які не завжди мають грошову оцінку. Саме тому, на наш погляд, виникає об'єктивна необхідність визначити й інші фактори, які впливають на ефективність контролю у державно-бюджетній сфері. Серед основних доцільно виділити правовий фактор, морально-етичний фактор та економічний фактор.

Отже, виявлення та розробка показників бюджетного контролю, їх систематизація, встановлення взаємозв'язку та взаємозалежності між різними показниками контролю і його результатами – не проста задача. Для її вирішення необхідно врахування цілого ряду умов. Вважаємо, що при оцінці ефективності управлінської діяльності слід враховувати не окремі кількісні або інші показники, а підходити до цього питання комплексно, з урахуванням економічного, соціального й організаційного ефекту.

Список використаних джерел:

1. Маркіна І.А. Методичні питання ефективності управління / І.А. Маркіна // Фінанси України. – 2000. – №6. – С. 24-32.
2. Микитюк І.С. Методичні основи оцінки ефективності державного фінансового контролю: матеріали ХНІ міжнар. наук. практ. конф. [«Структурно-інституційні зміни та інвестиційно-інноваційний розвиток регіону»], (Чернівці, 17-18 трав. 2007 р.). – Чернівці, 2007. – С. 337–339.
3. Микитюк І.С. Сутність оцінки ефективності державного бюджету / І.С. Микитюк // Актуальні проблеми економіки. –2006. – №4(58). – с. 52–57.

Дем'янюк А. В.

викладач кафедри фінансів

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

В сучасних умовах місцеві бюджети України можна розглядати як економічну категорію, політичний інститут, центральну ланку місцевих фінансів, головний важіль регулювання соціально-економічного розвитку підвідомчої території, важливий за своїм обсягом фонд грошових коштів. Місцеві бюджети є обов'язковою умовою функціонування будь-якої підвідомчої території. Як політичний інститут місцеві бюджети забезпечують